

'Niet doen, Nonkel!'

'Waarom niet?' (Waarom, waarom niet, de stompzinnigste van alle vragen.)

'Uw moeder gaat het zien.'

Het geschok hield op. Een holle stilte. Louis nam de lauwe, trillende hand en leidde Nonkel Omer naar het huis. Nonkel Omer deed een tweedekker na met geput-put-put en wickende armen toen hij plots een jankend kreetje uitstootte, naar de garage holde en er de deur op slot deed. Nonkel Armand kwam langs de dahlia's gereden op zijn motorfiets. Hij deed zijn stofbril af die inkepingen achterliet in zijn gezicht. Hij legde zijn wijsvinger op zijn lippen, en ging op de toppen van zijn tenen naar de garage, keek met een zorgelijke nieuwsgierigheid door het vuile raampje. Louis, naast hem, zag hoe Nonkel Omer met hoofd en bovenlijf onder vier-vijf Engelse legerdekens was gekropen. Zijn naakte kuiten onder de opgetrokken broekspijpen waren weerloos, papierwit.

'Bezie dat,' fluisterde Nonkel Armand, 'bezie dat toch.' Hij sloeg de kalk van zijn schouders en liep naar de achterkeuken. Louis zei dat de vrouwen naar de naaister waren. 'Drie dikke boerinnen onder een paraplu,' zei Nonkel Armand. Hij zocht in de keukenkast, een zoon alleen in het moederlijk huis, vond speculaasjes, at er van, met lange, gelige tanden.

Een monotoon gejammer weerklonk uit de garage, het duurde langer dan gewoonlijk, misschien omdat Nonkel Omer bleef wachten op de vertrouwde begeleiding van Hector die opgegeten was, voor de helft door Papa.

'Wij zouden een vrouw voor Omer moeten vinden,' zei Nonkel Armand. 'Misschien een van de drie uit de 'Sirocco'. Maar ik heb geen geld. Ik zou hem achter op mijn moto naar de 'Sirocco' kunnen brengen, zo rond twee drie uur, als er niet veel te doen is. Het zou hem kalmeren.'

'Of het tegenovergestelde.'

'Ge hebt nog gelijk ook, Louis. En ik heb toch geen geld.' Nonkel Armand bracht krakende geluiden voort. Op zijn

blote borst zat pakpapier. In de gevangenis had hij iets op zijn bronchiën gekregen.

'Het tegenovergestelde,' zei hij. 'Ge hebt gelijk. Hoe dat wij niet kunnen leren dat wij hem beter tussen de deur of in een melkfles zouden steken.'

Papa en Louis gooiden naar een kurk waarop éénfrankstukken lagen, met een schijfje lood. De munten spatten op, Papa liet de kreet van Tarzan horen. Mama riep vanuit het raam van haar kamer: 'Is 't gedaan, groot kind?'

'Het is tegen u,' zei Papa.

'Zeveraar,' zei Louis. Zij gingen in huis.

'Van als ik terug ben in Walle ga ik een voordrachtavond inrichten met niets dan Vlaamse gedichten over doden. Marnix de Puydt kan er pianomuziek bij spelen. Ter ere van mijn kameraad Serruys die gestorven is aan een soortement tyfus in het kamp 'Flandria'. Ik heb het vanmorgen gehoord.'

'Wie was dat, Serruys?'

'De man die Wanten speelde, een ingenieur. Apotheker Paelinck zou zijn repertoire als Dalle moeten bovenhalen en weer voor Dalle spelen. Gedichten van Guido Gezelle, Cyriel Verschaeve, Rodenbach en daartussen voor de vrolijke noot, lijk vroeger, de grollen van Wanten en Dalle.'

'Maar wie gaat er voor Wanten spelen?'

'Ik natuurlijk,' zei Papa. 'Ik ken dat repertoire van buiten. En ik leer rap.'

'Eten,' loeide Tante Violet.

'Als we nu eens samen naar Argentinië gingen. De Byttebiers hebben daar een houthandel. Als simpele magazijnier verdient ge daar meer dan uw brood. En 't leven is er goedkoop. Al dat vlees direct van de pampas.'

'En Mama dan?'

'Zij zou ook meekunnen,' zei Papa aarzelend. 'Als gij er op staat.'

Nonkel Robert eet geen vlees meer. Hij kan het niet meer zien of luchten. Hij mag ook niet teveel eieren of chocola eten vanwege zijn lever, het orgaan van de mens dat het moeilijkst te repareren is.

‘Een sigaartje, Louis? Allee toe, ge hebt toch uw golfbroek aan, ge kunt gerust het schijt krijgen. Het zijn straffe sigaartjes, maar ge hoest er niet van.’

‘Vlaanderen die Leu’, een merk voor de zwarten.

‘Uw Nonkel Robert,’ zegt Tante Mona, ‘weet geen weg met zijn geld. Minister Gutt heeft niet veel moeten halen bij Robert, hij heeft het voelen aankomen en al zijn geld in huizen en land gestoken. Onder verschillende namen natuurlijk. Maar ’t schoonste, hij heeft in ’t diepste geheim in zijn Louis Seize-slaapkamer een spiegel laten aanbrengen op het plafond, verstaat ge, Louis? om te zien hoe dat zij samen, ge verstaat me. Bon, de eerste avond gaan zij liggen, Robert en zijn uitgedroogde haring van een Monique, en het is maar dan dat zij gewaar werden dat zij alletwee eigenlijk feitelijk een bril dragen en dat ze dus binst dat ze bezig zijn met, ge verstaat me, dat ze, willen ze iets zien hun bril moeten ophouden. Ik heb in mijn broek gedaan!’

‘Uw Tante Mona,’ zegt Nonkel Robert, ‘alhoewel zij Vader zijn laatste centen heeft afgedroogd, ik heb er toch compassie mee, met wat ze tegenkomt met haar Cecile. Hoe, weet ge dat niet? Cecile is in verwachting. Vijftien jaar en volgestoken door een *danseur* van zestien jaar. ’t Jongste ouderpaar van België. Monique en ik, we hebben ons krom gelachen, want het is gebeurd na een vertoning van het Vlaams Ballet in de schouwburg, die jongen is van rond de kanten van Denderleeuw en hij heeft haar thuis gebracht, enfin thuis, zij zijn al likkend en smikkelend tot aan de Gendarmerie geraakt en daar is ’t gebeurd, tegen de muur van de Gendarmerie, rechtopstaande. ’k Zeg, “Mona, ze konden geen beter plekske vinden want ’t is juist tegenover de kraamkliniek.” Wij lagen blauw, Monique en ik.’

‘Ik ben maar voor één ding benauwd,’ zegt Tante Mona, ‘dat is dat dat kindje van die smalle enkels en halswervels krijgt lijk bij mij, ik heb daar heel mijn leven last van gehad. Maar voor de rest, laat Robert maar lachen.’

‘Ach, ’t is modern, Mona. De jonge gasten beginnen er vroeg aan de dag van vandaag.’

‘Romeo en Juliette, hoe oud waren ze? Ook een jaar of vijftien.’

‘Ik ga die twee jonge trouwers de kamer van Vader verhuren, en zo is iedereen content. En die niet content is moet maar naar de andere kant van de Leie kijken.’

‘Dat komt dat we binnenkort ook gaan horen dat onze Louis aan verkering denkt, hé, Louis?’

‘Onze Louis is niet voor vrouwen,’ zei Mama, poeslief en bitter, haar lange vingers met de scharlaken gelakte nagels in haar dorre schoot waar ik ooit in deinde, vlotte, noodgedwongen.

‘Ge waart juist geboren, Louis,’ zei Tante Violet, ‘ik kwam uw moeder opzoeken. Ik was zeeziek van de reis met de trein. Uw Mama had een inspuiting gehad en ze werd er juist van wakker, zij doet haar ogen open en ze ziet mij en ze zegt: “Maar Violet toch, wat hebt ge nu aangetrokken?” En ik had dat kleed expres gekocht om naar ’t moederhuis te komen, het was charleston, een casaquin, wasecht, het paste bij mijn velours de chiffon. “Maar,” roept ze, “Violet, ge hebt geen postuur om volants te dragen.” En van die dag af heb ik nooit nooit geen volants meer gedragen.’

‘Wij hebben Omer weer naar de Broeders van Liefde moeten brengen. Maar er was geen plaats. Hij zit nu in de abdij Saint Bernard. Het kon niet meer zijn. De buurte reclameerde over dat geschruwel om Berenice ’s nachts. En hij zat hele dagen in zijn eigen te stekken met breinaalden. Hij mag in de hof van het klooster werken. Het is geen gewone abdij, de abdij Saint Bernard. De gewezen eerste minister van China zit daar ook. Ja, in een pij. Nee, niet als patiënt

natuurlijk, een eerste minister. Hij is nog getrouwd geweest met een Belgische. Was dat geen gravin Kervijn de Roozebeke? Foe heette hij, of Toe, ik wil er van af zijn, en nu heet hij Petrus-Celestinus, en de novicen zien hem wreed gaarne omdat hij veel kan vertellen over Oosterse zaken. Zij hebben wel een heel andere schedel dan wij. Maar een charmante mens. Ja, ik heb hem gesproken in de spreekzaal terwijl Omer in het bad gestoken werd, want als er bezoek komt worden ze altijd eerst schoon gewassen. Wij hebben gesproken over kerkelijke zaken. Hij wist alles over het Vaticaan, Foe. Of Toe. Dat hebt ge met bekeerlingen, zij zijn veel fanatieker dan wij. We hebben nog gelachen ook. Want hij vertelde dat Paus Leo de Zoveelste altijd maar predikte tegen de zonde van het spel en zelf nachten lang schaak speelde. En Paus Pius, ik geloof Pius de Negende, was een fameuze biljarter.'

'En voor een frank of tien liet zij haar vriendschap zien.'
Bekka in de kleiputten.

'Hebaba heba.' Helen Humes in de American Forces Network. Kanker in die stem.

Papa wil een nieuwe, helemaal opnieuw drukkerij beginnen. In Leupegem. Mama wil niet. 'Ik ga mij niet in Leupegem gaan begraven, Staf.'—'Ge blijft liever in de Grote Metropool Bastegem?'—'Hier zijn mijn broers en zusters.'—'En uw moeder.'—'Wat is er van mijn moeder?'—'Een propere teef, dat is zij.'

'Waarom?'

'Daarom.'

Papa komt binnen, verbrand van de zon in Blankenberge. Hij wou ab-so-luut de zee zien. Het zee-tje. Onzijdig als Het Leeuw. Zij zeggen: de Duitsers, de Duitsers, ja maar het

zijn de Duitsers die of-fi-cieel de rouw afgekondigd hebben voor de grote Taalkundige Vrielynck, waar dat de kinderen en de ouders en de grootouders van Walle met stenen naar smeten.

'Ik ben lelijk verbrand, Constance.'

'Doe er margarine op.'

'Ik heb krabbepootjes meegebracht, levend vegg.'

'Ik ga ze vanavond niet meer koken. En laat mij gerust. Ik luister naar de radio.'

'Maar zij zijn al gekookt. Het is om koud te eten, met mayonaise.' (Mayonaise, die met een bijna onhoorbaar gesis schift als de damp vanuit haar vlot, vanuit haar vriendschap.)

(Met vinaigrette dan maar. Peterselie fijn snijden en bieslook. Waar is de schaar? In het oog van Vuile Sef. Zij beeft daar niet, de schaar van Solingen Staal.)

Papa slaat in de keuken met een hamer op de krabbepootjes op de keukentafel. De laatste fibrillen van hun vlees zullen ze afstaan, de krabben, hun laatste bindweefsel.

'Staf, is het uit?'

Want Mama hoort, o, de radio niet goed meer.

('Neem toch eens een andere post, Constance.'

'Ik kan niet, Violet, niet op dit uur.')

De Duitse vrouw in de radio hoort men nooit naar adem snakken, nooit hikken, nooit: ik en snik gingen naar de zee. 'Kreis Donaueschingen, Haas, Haberman, Hahlen, Heber, Heck, Oberleutnant Herbst, Heussler, Hieber, Hirsch...

'In einer Nacht im Monat Januar des Jahres Neunzehnhundert Zwei und Vierzig, ich wiederhole. Am Dritten September Neunzehnhundert Vierzig...'

Papa legt in de keuken de krabbepootjes op een driemaal gevouwen handdoek en de handdoek op de keukenvloer en slaat zachter, te zacht voor de schalen, te luid voor háár die schreeuwt: 'Is het uit? Is het uit?'

Bij de M van Mahler, Maschler, Mattheus, komt zij binnen in haar eigen geur van zee. En zij gaat te keer over de geur van de krabben.

En over haar pasgedweilde vloer! En die schalen? Wat doen wij met die schalen? (Verbrijzelen, pletten zoals men dat met menselijke gebeenten doet na het overhaastig verbranden, waarna men het gruis als mest over de velden strooit rond de speelgoedfabrieken.)

'Proeven, Constance? Zij zijn levend vers!'

'Nee, bedankt.'

Papa eet te snel van het krabvlees, te Seynaeve-gejaagd, steeds een zeis ontwijkend. En te veel, monden vol, zonder pauze slikkend en malend, en de Duitse vrouw in de radio neemt ook geen pauze, alleen Mama is een niet te overziene, lange pauze. En Papa, bol en vol krabvlees, staat boerend en puffend in de veranda.

'Een simpel huizeke. 't Mag desnoods met een strodak zijn,' zegt hij. 'In een gemeente als Leupegem vindt ge dat nog. En het zelf wat opschilderen. 's Avonds bij de Mechelse stoof, met een leerzaam boek of luisteren naar de merels.'

Tante Violet schakelt over naar American Forces Network. Het mag. Het alfabet van de slachtofferanden verschuift naar morgen, zelfde uur.

Geen woord over de wormen in Madame Laura in die kweepeerkelder. Toch moeten ze hoorbaar zijn geweest. Eitjes, larven. Als het warm is in de kweepeerkelder zijn zij in één dag uitgebroed. De eieren worden meestal overdag gelegd, in het zonlicht. De wormen eten zich gek, haastiger dan generaties Seynaeve.

De secretaris van de jury zegt: 'Een laag, uiterst laag manoeuvre. Wij hebben er geen woorden voor. Er zijn terreinen die men niet, nooit.'

In één woord, de jury en ikzelf, vonden uw procédé minderwaardig. Maar goed, ge zijt nog jong en daarom...

Afgezien van de moraal, de spons erover.

Tenslotte gaat het om...

Jazeker, interessant genoeg om...

Maar te lang, veel en veel te lang, het is gedorie een...

Tegenwoordig noemt men dit roman, jazeker.

Toch te onoverzichtelijk voor onze gewone...

Te crû ook. Onze doorsnee lezer...

De heer Johan Vergijsen van *Mercurius* zal u... Ja, het tijdschrift *Mercurius*.'

Le jour de gloire est arrivé. Ik haalde de trein. Stiereminnaar Iwein-de-Koe riep met een hooivork zwaaiend 'Zwartzak' naar mij.

Geen juniors te zien aan het station. Juniores, zegt Morrens.

En dan, het *omen*. De treinwachter floot omineus. Hij gaf het sein aan de machinist om te vertrekken toen Vrouw-met-Tulband wou uitstappen, al aan het uitstappen was, en op het grint viel, op verbaasde dikke knieën overeindkwam door zich op te trekken aan de bretels van stationschef Bakels. Bakels omarmde. Sereen geworden Vrouw-met-Tulband sloeg. De treinwachter verloor zijn pet terwijl hij jammerde dat hij de reglementaire tijd had gewacht en dat was vijftig seconden.

Liet me scheren, voor het eerst in mijn vroegrijp vroegrot leven.

Mijn neus werd fiks vastgeklemd.

Djeedie: 'Als je voor de rest van je leven makkelijk wilt zijn en je nooit wilt hoeven te scheren, moet je je eerste baardharen verschroeien.' Grap of geen grap?

(Snerpende Dalle: 'Wat is het toppunt van vaderlandsliefde, Wanten?')

Looiige Wanten: 'Dat weete kik nie.'

Furie Dalle: 'Met een rode kont een gele stront schijten op een zwarte steen!')

('Wat is het toppunt van Vlaamse liefde?')

'Dat weete kik niet.'

'Sterven van de honger met een Frans brood onder de arm.'

Je kon het niet aan Djeedie merken of het een grap was.

Blauwe gangsterwangen. Grauwe wangen die keer dat Papa zijn excuus aanbod.

Ik moest, ingezeept, aldoor niezen maar bedwong het rebelse klierenlijf. Tot aan mijn neus zat ik, door Harry de Brokkenpiloot achter de linies gedropt, in de modder van de Leie. SS Panzer Leibstandarte kwamen langs. Niezen was dodelijk.

Dus niesde mijn lichaam niet.

'Sssschieblijf. Een beetje naar achteren. Merci, dank u wel. Sssschieblijf. Een beetje opzij.'

Gaf de coiffeur 250 procent fooi. Hij vond het gewoon.

Johan Vergiisen van *Mercurius* dronk port. 'Heeft u ooit mijn *Wachten op Gwendolyn* gelezen? Ingekeken?'

'Vroeger.'

'Zo. Vroeger? In de kleuterschool dan!'

'Nee. In het College.'

'In het College? In de bibliotheek van het College?'

'Ik bedoel: in de tijd dat ik naar het College ging.'

'Schreef u toen al, in die tijd?'

'Verzen.'

'Zo. Zozo. Een Vlaamse Rimbaud.'

'Handen af van Rimbaud!' Sommige eters van het etablissement 'Canterbury' met hun servetten onder de kin geknoopt, anderen met op hun buik een reuzenkreeft op hun kreeftenschort gedrukt, keken schielijk op, een man in rok met gouden ketting om de nek als een Feldpolizist richtte zich op, hij was gebelgd. Johan Vergiisen, ambassadeur van het cultureel tijdschrift *Mercurius*, wou onder tafel kruipen.

'Op de ambassade,' zei hij snel om een nieuwe krijgskreet te smoren, 'heb ik een blik met twee kilo kaviaar gekregen van Gromyko. Als voorzitter van de Pen-Club.' Om een nieuw geloei tegen te houden fluisterde hij: 'Ik hou niet van kaviaar, maar als gij wilt, mijn appartement is op tien minuten lopen. Nee, ik hou er niet van, het is als met champagne, nee, geef mij maar cider. Of met oesters, nee, geef mij maar mosselen.'

Nu heeft de redactie van *Mercurius* besloten, nu ja, de redactie van *Mercurius* stelt vóór om uw werkstuk op te nemen. Maar vergeef ons ons wantrouwen. Leest ge Engels? Ja? Dat dacht ik al.

Nu denken sommigen onder ons... *Niet* ondergetekende. *Niet* onze voorzitter, want die heeft een razend fijne neus...

Want er verschijnt zovéél, beste, zovéél! En vooral, voor de troepen nietwaar? Die Signets, Zephyrs, Penguins, Coronets. Het zou makkelijk zijn om een passage, wat? om een héél boek te plunderen. De grootste erudiet onder ons zou zich laten vangen.

Maar ik heb ook een fijne neus voor die dingen. En nu ik u zie...'

Theo van Paemel's been is bijna *schampavie*. Een etterige beenmergontsteking. 'Het is simpel, Louis, in de mergholte en onder het beenvlies hoopt zich een hoop etter en het been, het bot gaat kapot, het gaat te gronde, het is simpel.

Ik kan niet meer gaan jagen. Niet naar beesten en niet naar mensen. Ik maak er geen probleem van. Komen en gaan. Ik heb nog een paar schone jaren. En 't zal mij ook deugd doen dat ik verander van sector. Zij hebben mij op Cultuur gezet. Ja, Louis, adviseur bij 't ministerie van Onderwijs, afdeling Cultuur. Ik ben altijd voor de schone kunsten geweest, ge kent mij. En cultuur, dat is een breed begrip.

Apropos, zeg aan uw vader dat hij niet meer in den duik naar de vergaderingen moet gaan van de Joost van den Vondel-Kring, er zitten daar meer mensen-van-ons in dan hij denkt. Het is het moment niet, nu dat Moskou aan het roeren is.'

Aan een bucolisch stationnetje gearriveerd. Wachtte.

Las de krant in de boemeltrein. Las: 'gasgevaar', 'gasfilters', 'de gasbalans'. Rook gas. Proefde gas.

De *geelster* is een bloem.

Wachtte tien minuten terwijl een meisje van een jaar of

zestien de volle tien minuten over een sloot sprong, links naar rechts, rechts naar links, elke keer met haar twee voeten plat op de aarde. Toen kwam Claessens aangereden, in een witte Mercedes van 1939, met zwartleren kussens.

'Claessens, Julien. Ik moet Arnold Parmentier vervangen, hij doet u zijn hartelijkste groeten. Hij is de hartelijkste man ter wereld maar als *Mercurius* zijn Dagen heeft, is Arnold weg. Naar zijn zeilclub. Ik moet de honneurs waarnemen. Ik heb uw bijdrage in drukproef gelezen. Veelbelovend.'

Mercurius en Omer Bossuyt hebben hun goede en slechte dagen.

Diarree. Als een vijftigjarige beklim ik de stenen treden naar het bordes en naar De Dagen van *Mercurius*. Het huis van Parmentier, zegt Claessens terwijl ik billen samenknijp, gekolk bedwing, werd in Vijftienhonderdentwee belegerd door boeren. Maar Bina van Zanten, Wilma van Kantén, heeft het beleg bedwongen, samengeknepen.

Olijke merrie, Mevrouw Parmentier, het paardegezicht van wie dagelijks paardrijdt. Naast haar Johan Vergijsen. La Parmentière hinnikt.

'Uiterst tevreden nieuw bloed in *Mercurius* te zien.' (Niet mijn bloed, *poupoule!*)

Handjes drukken van Vlaamse Koppen. Darmenalarm, ijzeren wil. Bij de apéritif-maison hulde aan Arnold Parmentier, die jaarlijks zijn huis, zijn museum, zijn landgoed ter beschikking stelt voor De Dagen van *Mercurius*, Parmentier de maecenas, ook in oorlogstijd zonder vrees op de bres van onze cultuur, helaas nu verhinderd om familiale redenen.

Allen op het terras voor de groepsfoto, ja, de jonge Seynaeve, de benjamin, vooraan. Gehurkt!

De fanfare Sint Meropius blaast. Drie meisjes als garnaalvissers verkleed zingen: 'Uit liefde kom ik dagelijks nu / Bij uw deur dies hengelen / en zoek mijn hartje met het uw / heel ineen te strengelen.'

Vind meteen in de gang het goede kamertje. Hemels. Lakei stond voor de deur te wachten, brengt mij naar mijn

plek, aan de linkerhand van mevrouw Fernandel Parmentier.

Redevoering van iemand met witte knevel en witte bakkebaarden en mazelen, *Mercurius* zelf, stichter en voorzitter en auteur van *De Vallei der Ontwrichten*. Over de innerlijke weerstand van de Vlaamse intelligentsia, de opoffering van velen, de schande van enkelen. Maar de geest heeft, zoals altijd, overwonnen.

De totale overwinning roept het ongeluk op.

'Nee, Louis, geen wijn drinken bij asperges. Het bederft de...'

'Mevrouw.'

'Ja, cher auteur.'

'Zijn wij samen naar de 'Picardy' geweest?'

'Ik geloof... nee... ik ken de Aisne vrij goed... Chateau-Thierry, Soissons...'

'Mevrouw, zijn wij samen naar de 'Picardy' geweest?'

'Nee.'

'Wilt u mij dan niet bij mijn voornaam noemen?'

'...'

'En, Mevrouw, bij asperges drinkt men wél wijn, een champagne nature.'

De paardetanden die uit de schedels gewrikt werden door twee leerlingslagers in het huis van Nonkel Robert na een zwavelachtige nacht in Walle hadden hun nest terug gevonden in haar hippisch gezicht. Zij wenkt.

'Fernand. Haal eens snel de coteaux de champagne van Moët.'

Lakei ging en kwam. Het ros aan mijn zijde neeg. *Neide*. (Zuidn. voor: hinnikte.)

De Vlaamse Koppen met teksten in *Zuid en Noord*, *De Gouden Lier*, *Vlaamsche Weelde*, *De Zilveren Fluit*, *Morgenrood* gaapten, staarden, fluisterden, slikten.

'Mevrouw.'

'Ja, Mijnheer Seynaeve.'

Hij sprak en zei in 't za'el zich wendend: 'Mag ik zo vrij zijn u te complimenteren met uw exquisiet servies?'

'Ja. O ja. Zeker. Het is. Mijn man. Heeft het buitgemaakt, veroverd zal ik maar zeggen. Toen hij bij de Brigade Piron was en gevochten heeft op het laatst tegen de Volkssturm. Het is niet compleet, maar toch. Misschien. Het meest complete servies dat er bestaat van de *Bückelburgerbauer*.'

In het salon week zij niet van mijn zijde, ook al zweefde, klauwierde, vlinderde zij tussen de roodaanlopende gasten, de connaisseurs.

'De ellende, mijn waarde, is dat onze auteurs gewoonweg de exacte vakken ver-ne-gli-geren. Zo ben ik ervan overtuigd dat die beste Vanhool, mijn beste maat in d'Academie en de auteur van per-fécte ballades niet eens weet wat een priemgetal is.'

'Wat goed getroffen is, is de anale fase van Louis.'

'Ik heb ook een zoon die schrijft. Die is nog vroeger begonnen dan gij. Ik heb, geloof ik, iets in mijn portefeuille, van toen hij twaalf was...'

'Het gebruik van komma's is ook soms wat bizar. De komma is toch de ademhaling...'

'Maar toen hij zeventien was, is hij ermee opgehouden. Ik heb daar veel verdriet van gehad, het verdriet van België, ahaha.'

'En de hyperbool, mijn beste. Al te kwistig. En te vergezocht. Zo noteerde ik, wacht even, ja, op pagina tweehonderdtien: "De verrekijker van de liefde", op pagina driehonderd en zoveel: "Het woud van verlangen". Kom, kom.'

'De komma, la virgule, komt niet van maagd, *virgo*, maar van *virgula*, roede.'

'Zoals u weet is er bij Euclides géén priemgetal.'

'Uw visie op de geschiedenis, nee, nee, nee. De ideale geschiedenis van een volk moet ook zijn dromen inhouden. Nee.'

'Maar Karel, de geschiedenis is het geheugen van een volk. Het is voldoende om dat geheugen te vervormen en...'

'Ik zit al heel de week met een hoest. Ik neem siroop en 't helpt absoluut niet. Die siroop van Paelinck, die naar char-treuse smaakt.'

'Maar Paelinck-siroop, dat is om te versterken!'

'Ik heb goed gelachen als die jonge gastjes daar op 't einde dat ander jong gastje vastgepakt hebben, met die bikkell. Ik heb ook zo een keer, ik geloof dat het in 't jaar Zesentwintig was, ik zat toen op het College en...'

'Nooit ben ik *vervaard* geweest tijdens de bezetting. Zelfs niet toen ik met naam en toenaam vermeld werd in de *Brüsseler Zeitung*.'

'Marcel, gaat gij mee naar Siam? Met de Pen-Club? Kijken of dat 't waar is wat ze zeggen over 't Chinees vrouwvolk? Want ge gaat toch niet weer uw vrouw meepakken, hè?'

'Ik moet zeggen, ik neem ook liever mijn eigen vlees mee. Ik eet liever uit een protere telloor.'

'Die nieuwe op 't Ministerie schijnt een harde werker te zijn. Van Haere, Van Maele, Van Paemel of zoiets.'

'Het is autobiografisch natuurlijk. Ge voelt dat. Er zijn van die dingen. Want toen ik in het College van Sint Amand

was, was ik ook, ik kom er recht voor uit, aangetrokken door...'

Ik zag hém in een Venetiaanse rococo-spiegel. Zijn hoofd was half zo groot als het mijne.

Ik wenkte hem. Met een kromme wijsvinger als een vleeshaakje. Hij was fors, donkerblond, met een dikke neus, een smal mondje en roodomrande ogen. Hij kwam. Ik was dronken en helemaal niet dronken.

'Waarom kijkt gij zo naar mij? Ben ik zwart?'

'Nee,' zei hij balorig. Kortrijks accent. 'Njiè.'

'Wat doet gij hier?'

'Ik moet gereed staan van mijn Nonkel, voor als er iets zou mankeren.'

'Wie is uw Nonkel?'

'Julien Claessens.'

'De dekhengst van Mary Merrie Maria Parmentier?'

Mijn tong was doordrenkt, haperde.

'Wat gaat ge doen met het geld?' vroeg hij.

'Welk geld?'

'Dat *Mercurius* u betaalt voor 't afdrukken van uw roman.'

'Het is een novelle.'

'Kaas van Elsschot is korter. En gij krijgt tachtig frank per pagina.'

Hij at de schaal leeg. Cake, amandelkoekjes, klets koppen, nogabrokkjes, pralines. Toen de klontjes suiker bij de kopen koffiekan.

'Het is onrechtvaardig.'

'Wat?'

'Van mij gaan ze nooit iets afdrukken in *Mercurius*. En ik ben een jaar ouder als gij ('*kben e jor oeder as gie*').'

'Waarom zouden ze van u niets afdrukken?'

'Omdat ik een dichter van onze tijd ben.'

Ik klapte in mijn handen. Het Parmentier-museum doofde zijn licht en klank.

'Broeders! *Ek è d'jère U te presenteeern nen digtre van oenzen tied!*'

Hij schrok niet, bloosde niet, kakte niet in zijn broek als iemand die ik ken. Hij wendde zich aan alle kanten en boog. Hij haalde een zeer kortgeleden gevouwen folioblad te voorschijn en las met onverminderd Kortrijks accent, ik schrijf het nu over:

'Geprezen zij de wurger van de nachtegaal, geprezen zijn alle vrouwelijke zoogdieren, de holtedieren en de zijrivieren,

de neten en Zwevegem.

Geprezen zijn de onmisbare behoeften en de getijen en de met gas gevulde vliezen en de amberen vliegen.

Geprezen zijn de van het slijk gespeenden en zij die de dingen niet kennen zoals zij zijn maar zoals zij verschijnen.

Geprezen zijn de plant en Tarzan die hangt aan de plant.

Geprezen zij mij.'

Hij knikte voor het mager applaus. Hij overhandigde mij het blad. 'Verlies het niet.'

De Vlaamse Koppen ratelden zachtjes tot er één riep: 'Geprezen zijn de meidoorn en de neushoorn.'

Claessens, zijn oom, zei, zonder zijn neef aan te kijken: 'Mijnheer Seynaeve, als ge op een bepaald ogenblik naar huis wilt, dan sta ik meteen tot uw beschikking.'

'Ge gaat niet veel mankeren,' zei de neef. 'Direct gaan ze naar de familiekapel en dan naar de parochiezaal voor de verkiezing van de "Tineke van Heule" van dit jaar.'

'Ge moet mij maar een teken doen als ge...,' zei de oom en ik zei: 'Ventje, gij kunt mijn zak oplazen.'

De neef liep met mij mee naar het rustiek station.

'Het was een schoon gedicht. Bravo.'

'Ik maak er zo drie per dag,' zei hij.

'Dat is rap!'

'Het is mijn techniek. Ik zet alle omschrijvingen van een kruiswoordraadsel een beetje achter mekaar, schots en scheef.'

'Van De Standaard!'

'Ook.'

Hij zei niets meer. Dus ik ook niet. Samen zongen wij 'Tout va très bien, ma-da-me la marquise', de *fox comique* van Ray Ventura et ses Collégiens. Wij hoorden de saxofoon en de paukeslag. Wij zagen een meeuw die hinkte.

We gaan zien. Wij gaan zien. Toch.

INHOUD

Deel I HET VERDRIET	5
I Het bezoek	7
II Horen en zien	23
III De koe 'Marie'	35
IV Zuster Sint Gerolf	40
V Olibrius	49
VI Van een ander kind	54
VII De Miezers	63
VIII Martelaren	73
IX In Walle	82
X Bomama	101
XI De eland	115
XII Nonkel Florent	126
XIII Nonkel Robert	134
XIV Het Land van de Glimlach	144
XV Een knuppeltje	155
XVI Het scapulier	162
XVII Een verkenning	169
XVIII Een gouden bikkell	172
XIX Zijn gemene muil	184
XX In Bastegem	195
XXI Nonkel Armand	225
XXII Een timmerman	231
XXIII Meerke	239
XXIV In Gods gewijde natuur	243
XXV Vijgeblaadje	251
XXVI Zuster Koedde	257
XXVII De mande van de schande	271
Deel II VAN BELGIË	289